

בְּגִין דִּיהָא מוֹכֵן דְּיוד לַעֲשׂוֹת צְדָקָה לְיִשְׂרָאֵל. כְּגוֹנוֹנָא דְקַבִּיל דְּיוד עֲנִי וְאַבְיוֹן, הָכִי יְהִיב לְמִסְכְּנֵי וְכִלְא בְּמִשְׁפֵּט כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שְׁמוּאֵל ב' ח') וַיְהִי דְיוד עוֹשֶׂה מִשְׁפֵּט וַיְצַדֵּקָה לְכָל עַמּוֹ.

וְאַתְּעָרוּ, שׁוֹפְרִיה דִּיעֲקֹב אֲבִינוּ מֵעֵין שׁוֹפְרִיה דְאַדָּם קְדָמָא, בְּגִין דִּיעֲקֹב יוֹשֵׁב אֶהְלִים וְאוֹלְפִי תַמְן בְּבֵית שֵׁם וְעֶבֶר וְאַבְרָהָם וַיִּצְחָק לְמַפְלַח לְקוֹדֶשׁא בְּרִיָּהּ הוּא, בְּגִין דְאַיְהוּ בְכוֹר. דְכְתִיב (שְׁמוֹת ד) בְּנֵי בְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל וְעַבְדָּה בְּבְכוֹרוֹת וְדָאֵי הָוָה.

סְפָרָא דְאַדָּם קְדָמָא הָוָה לִיה לִיעֲקֹב וְסְפָרָא דְחֲנוּךְ וְסְפָרָא דִי סְפִירוֹת דִּיעֲצִירָה דְאַבְרָהָם אֲבִינוּ. וְדָא אֲתַעְרוּ מְסַכֵּת עַבְדָּה זָרָה דְאַבְרָהָם אֲבִינוּ עַלְיוּ הַשְּׁלוֹם תִּי פְרָקִים, וּמְכַל אֵינּוֹן סְפָרִים אוֹלְפִי לִיעֲקֹב אֲבִינוּ עַלְיוּ הַשְּׁלוֹם אִישׁ תַּם יוֹשֵׁב אֶהְלִים, חֲכָמְתָא סְגִיָּא, וְהָוָה שׁוֹפְרִיה. וְשִׁרְטוּטִין דִּילִיה כְּגוֹנוֹנָא דִּשְׁרְטוּטִין דְאַדָּם קְדָמָא.

וְדָא כְּגוֹנוֹנָא דְאַדָּם קְדָמָא דְאַיְהוּ קָדָם לִיעֲצִירָה, יִצִיר כְּפִיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אוֹף הָכִי יַעֲקֹב רֵאשׁוֹן, רֵאשׁוֹן לְשְׁלִימוֹ. קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לִי רֵאשִׁית וְגו', דְהָוָה עֲרִסִיה שְׁלִים, מָה דִלִית הָכִי בְאַבְרָהָם דְנִפְיָק מִנִּיה יִשְׁמַעְאֵל וּבְנֵי קְטוּרָא וְאֵינּוֹן סִיגֵי חֲכָמָה. וְאַדָּם, דְנִפְיָק מִנִּיה קִזִּין. וְנַח, דְנִפְיָק מִנִּיה חֶם. וַיִּצְחָק, דְנִפְיָק מִנִּיה עֲשׂוֹ, סִיגֵי דְהָבָא. אֲבָל יַעֲקֹב, עֲרִסִיה שְׁלִימָא אִיהִי. וְעַל דָּא בֵיה בְּחַר ה' מִכָּל הָעַמִּים (תְּהִלִּים קל"ה) כִּי יַעֲקֹב בְּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסִגְוֹלְתוֹ וְכְתִיב (דְבָרִים ל"ב) כִּי חִלַּק ה' עַמּוֹ יַעֲקֹב הַכֹּל נִחְלָתוֹ. (ע"כ סְתָרֵי תוֹרָה). (עד כאן מִהַהֲשַׁמְטוֹת).

זוהר:

רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי יוֹסֵי, הוּוּ יְתֵבֵי יוֹמָא חַד וְלַעְאֵן בְּאוֹרֵייתָא בְּטַבְרִיָּא. אַעְבָּר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לוֹן בְּמֵאֵי עֲסָקִיתוּ, אָמְרוּ לִיה, בְּהֵאֵי קָרָא דְאוֹלִיפְנָא מִנִּיה דְמַר, אָמַר לוֹן מֵאֵי אִיהוּ. אָמְרוּ לִיה, הֵאֵי דְכְתִיב, (בְּרֵאשִׁית ה) זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם בְּיוֹם בְּרֹאֵ אֱלֹהִים אָדָם בְּדַמּוֹת אֱלֹהִים עָשָׂה אוֹתוֹ. וְהֵא אֲתַמַּר, דְאַחֲמֵי קִדְשָׁא בְרִיָּהּ הוּא לְאַדָּם הֲרֵאשׁוֹן, כָּל אֵינּוֹן דְרִין דְהוּוּ זְמִינִין לְמִיתֵי לְעֵלְמָא, וְכָל אֵינּוֹן פְּרַנְסִין, וְכָל אֵינּוֹן חֲפִימִין, דְהוּוּ זְמִינִין בְּכָל דְרָא וְדָרָא.

וְרָזָא אוֹלִיפְנָא, זֶה סֵפֶר. אִית סֵפֶר וְאִית סֵפֶר. סֵפֶר לְעֵילָא, סֵפֶר לְתַתָּא. סֵפֶר לְתַתָּא אֲקָרִי סֵפֶר הַזְּכָרוֹן, סֵפֶר דְהַהוּא זְכָרוֹן, וְדָא חַד צְדִיק, וְאַקָרִי זֶה. וּבְגִין דְלָא לְאַפְרָשָׁא לוֹן, דְאַינּוֹן תְּדִיר כְּחַדָּא בִּיחֻדָּא חֲדָא, כְּתִיב, זֶה סֵפֶר תְּרִין דְרִין דְאַינּוֹן חַד, כָּלְלָא דְכַר וְנוֹקְבָא.

וְדָא אִיהוּ כָלְלָא חֲדָא, דְכָל אֵינּוֹן נְשָׁמְתִין וְרוּחִין דְפִרְחִין בְּבְנֵי נְשָׂא, כָּלְלָא דְכָל תּוֹלְדוֹת, אֵינּוֹן בְּרָזָא תּוֹלְדוֹת אָדָם וְדָאֵי. דְהָא מִהַהוּא צְדִיק דְקָאמַר, פִּרְחִין אֵינּוֹן נְשָׁמְתִין כְּתִיב וְכָל חֲדָא, וְדָא אִיהוּ שְׁקִיּוֹ דְגִנְתָּא דְאַשְׁקִי הַהוּא נְהַר דְנִפְיָק מֵעֵדֶן, דְכְתִיב, (בְּרֵאשִׁית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן. וְדָא אִיהוּ רָזָא דְאַדָּם, דְכְתִיב תּוֹלְדוֹת אָדָם.

לְבַתָּר בְּיוֹם בְּרֹאֵ אֱלֹהִים אָדָם, דָּא אָדָם דְלְתַתָּא, דְהָא תְרִין אָדָם כְּתִיבֵי בְהֵאֵי (דף ע' ע"ב) קָרָא, חַד רָזָא דְלְעֵילָא, וְחַד רָזָא דְלְתַתָּא, אָדָם דְאַיְהוּ רָזָא דְלְעֵילָא, אִיהוּ בְגִינִיו, דְגִנִּין קָרָא, בְּדְכַר

וְנוֹקְבָא בְּרָזָא חָדָא, דְּכְתִיב זֶה סֵפֶר, דָּא כְּלָלָא דְּכֵר וְנוֹקְבָא כְּחָדָא. בִּיּוֹן דְּעָבְדוּ תּוֹלְדוֹת כְּחָדָא,
קָרָא לֹון אָדָם, דְּכְתִיב תּוֹלְדוֹת אָדָם.

לְבַתֵּר דְּאֵתְנַגְלִיָּא מְלָתָא, מְגוֹ סְתִימוּ עֲלָאָה קְדָמָאָה דְּקָרָא, בְּרָא אָדָם לְתַתָּא, דְּכְתִיב בְּיוֹם בְּרֹא
אֱלֹהִים אָדָם בְּדַמּוֹת אֱלֹהִים עָשָׂה אוֹתוֹ. בְּדַמּוֹת (ס"א דָּא אִיהוּ) דְּאָדָם אִיהוּ כְּהֵאִי חִיזוּ דְּאֵתְחַזִּי
דִּיּוֹקְנִין בֵּיהּ, וְאִינּוֹן דִּיּוֹקְנִין לָא קִיַּיְמִין בְּהֵהוּא חִיזוּ בְּדִיּוֹקְנָא בְּקִיּוּמָא, אֲלָא מִתְעַבְּרִין מִיַּיְהּ, אוּף
הֲכִי בְּדַמּוֹת אֱלֹהִים.

דְּכֵר אַחַר, בְּדַמּוֹת אֱלֹהִים, דִּיּוֹקְנָא דְּשִׁיפִין דְּכֵר וְנוֹקְבָא, בְּרָזָא (תהלים קלט) דְּאֵחֹר וְקָדָם. אַחֹר:
בְּרָזָא דְּשִׁמּוּר. וְקָדָם: בְּרָזָא דְּזְכוּר. וּבְאֵלִין תְּלִיין כָּל פְּקוּדֵי אוֹרִייתָא, שִׁית מָאָה וּתְלִיֶסֶר פְּקוּדֵי
אוֹרִייתָא, כְּלָלָא דְּכָלָא. וְתַנִּינֹן, אַחֹר לְעוֹבְדָא דְּבְרָאשִׁית, וְקָדָם לְעוֹבְדָא דְּמֶרְכְּבָה. וְכָלָא דָּא בְּרָא
תְּלָא. בְּדַמּוֹת אֱלֹהִים, בְּהֵהוּא דִּיּוֹקְנָא מִמֶּשׁ, וְהָא אוֹקִים לִיה מֶר.

תּוֹ, זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם: לְדִיּוֹקְנִין, בְּרִזֵּי דְּדִיּוֹקְנִין דְּכֵר נָשׁ, לְאִשְׁתְּמוּדְעָא בְּאִינּוֹן תּוֹלְדוֹת דְּכֵר
נָשׁ, דִּיּוֹקְנָא דְּרִזִּין דְּכֵר נָשׁ, בְּשַׁעְרָא, בְּמַצְחָא, בְּעֵינֵינִין, בְּאַנְפִּין. בְּשַׁפּוּון, וּבְשַׁרְטוּטֵי יָדִין, וּבְאֹדְנִין.
בְּאֵלִין שִׁבַּע בְּנֵי נָשָׂא אִשְׁתְּמוּדְעוּן.

בְּשַׁעְרָא. הָאִי מָאֵן דְּשַׁעְרֵיהּ קָמִיט, וְסָלִיק לְעֵילָא עַל רִישֵׁיהּ, מְאֵרִיהּ דְּרִגְזוֹ. לְבֵיהּ קָמִיט כְּטוּפָסָא,
לָאוּ כְּשָׂרָאֵן עוֹבְדוֹי. בְּשׁוֹתְפוֹ אֶתְרַחַק מִיַּיהּ.

שַׁעְרָא שְׁעִיעַ יְתִירָה, וְתִלֵּי לְתַתָּא, טָב אִיהוּ לְשׁוֹתְפוֹ, וּרְוּחָא אִשְׁתַּכַּח בֵּיהּ, וְאִיהוּ בְּלַחֹדוֹי לָאו
הֲכִי. מְאֵרִי דְּרִזִּין אִיהוּ בְּאִינּוֹן רִזִּין עֲלָאִין. בְּרִזִּין זְעִירִין לָא

(דף ע"א ע"א) קְיָמָא בְּהוּ. עוֹבְדוּי פְּשָׁרָאן וְלֹא פְּשָׁרָאן.

וְאִי תְּלֵי לְתַתָּא, וְלֹא שְׁעִיעַ, לְבִיָּה לֹא דְחִיל, מְאָרִיָּה דְּזוֹנָא אִיהוּ. פְּסִיף בְּעוֹבְדֵי דְּכִשְׁרוֹן, וְיָאן קְמִיָּה, וְלֹא עֲבִיד. וְכֹד אִיהוּ סִיב, אֶהְדֵּר לְמַהוּ דְּחִיל וְיָאן עוֹבְדוּי. וְהִנֵּי מִיְלֵי, בְּמִיְלֵי דְּעֶלְמָא. אֲבָל בְּמִיְלֵי דְּשַׁמְיָא, יַעֲלַח מָאן דְּיִקְרַב בֵּיהּ. לֹא יִתְגַּלְלוֹן לִיהּ רְזִין עֲלֵאִין, אֲבָל רְזִין זְעִירִין טָב אִיהוּ לְנִטְרָא לֹון, מְמַלְחָ זְעִירָא עֲבִיד רַב, וּמְלוּי אֲשַׁתְּמַעוּ. וְרָזָא דָּא זִי"ן, בְּאִינוֹן אַתְּוֹן דְּשִׁיעוּרָא דְּמַר.

שְׁעָרָא אוּכְמָא יְתִיר צַהִיב, אַעֲלַח בְּכָל עוֹבְדוּי בְּמִיְלֵי דְּעֶלְמָא, וּבְסַחְוָרָא, וּבְדַדְמֵי לֹון. וְתַרְן אִיהוּ דָּא אַעֲלַח לְחוּדוּי. מָאן דְּמַתְתַּפֵּר בְּהַדְיָה, לֹא אַעֲלַח לְיוֹמִין סְגִיאִין, אֶלְא אַעֲלַח מִיָּה, וְהַהִיא אַעֲלַחוּתָא פְּרַחָא מִיָּה. וְרָזָא דָּא דְּאִיהוּ בְּכַלְלָא דָּאת ז'.
שְׁעָרָא אוּכְמָא דְּלֹא צַהִיב, לְזַמְנִין אַעֲלַח, לְזַמְנִין לֹא אַעֲלַח. דָּא אִיהוּ לְשׁוֹתְפוֹ וְלֹא שְׁתַּדְלָא בְּהַדְיָה, טָב לְזַמֵּן קָרִיב, וְלֹא לְזַמֵּן רַחִיק, דְּהָא לְזַמֵּן רַחִיק יַחְשׁוּב מִחֲשָׁבִין. וּבְגִין דְּלֹא יִתְפַּרְשׁוּן מִיָּה, הוּי טָב לְזַמֵּן קָרִיב. דָּא יַעֲלַח בְּאוּרִיָּתָא אִי יִשְׁתַּדֵּל אֲבַתְרָהָא, וְיַעֲלַחוּן בֵּיהּ אַחְרָנִין. לִית לִיהּ רָזָא לְזַמֵּן רַחִיק.

דְּחִיק לְבָא אִיהוּ. יְחַמֵּי בְּשַׁנְאוֹי. לֹא יִכְלִין לִיהּ שַׁנְאוֹי, וְאִיהוּ דְּחִיק לְבָא, וְאִיהוּ בְּרָזָא דָּאת י', דְּלֹא קְיָמָא בְּכַלְלָא דָּאת ז', אֶלְא י' בְּלַחוּדוּי, בְּרָזָא דְּאִתְוֹן דְּקִיקוּן.
שְׁעָרָא דְּמָרִיט, יַעֲלַח בְּעוֹבְדוּי, וְרַמְאָה אִיהוּ כַּפִּין בְּבִיתִיָּה. אַתְחִזֵּי דְּחִיל חֲטָאָה לְבַר, לֹאוּ הִכִּי לְגוֹ. דָּא עַד לֹא סִיב. אִי שְׁעָרִיָּה מָרִיט, לְבַתֵּר דְּסִיב, אַתְחַפֵּף מִכַּפְמַה דְּתוּהָ בְּקַדְמִיתָא, הֵן לְטָב הֵן לְבִישׁ.

וְהִנֵּי מִיְלֵי שְׁעָרָא דְּמָרִיט בִּין עִינוּי, עַל גַּפֵּי מוּחָא, בְּאַתֵּר דְּאַנְחָ תְּפִלִּין. וְאִי בְּאַתֵּר אַחְרָא דְּרִישָׁא, לֹאוּ הִכִּי. וְלֹאוּ אִיהוּ (דף ע"א ע"ב) רַמְאָה, אֶלְא מְאָרִיָּה דְּלִישְׁנָא בִישָׁא. בְּלַחִישׁוֹ, בְּלֹא אַרְמוֹת קָלָא. לְזַמְנִין דְּחִיל חֲטָאָה אִיהוּ, לְזַמְנִין לֹא. וְדָא אִיהוּ בְּרָזָא דָּאת ז', כַּד פְּלִיל אֶת י'.

עַד הַכָּא, רְזִין דְּשְׁעָרָא לְמָרִי מְדִין, דְּיַדְעֵי אַרְחֵי וְרִזֵּי דְּאוּרִיָּתָא, לֹא שְׁתַּמּוּדְעָא טְמִירוֹ דְּבִנֵּי נְשָׂא, דְּאִינוֹן בְּעַלְמָא אֱלֹהִים סְתוּם שְׁמָא, דְּאִתְפַּרְשׁ לְכַמְהָ אַרְחִין.

בְּרָזָא דְּמַצְחָא, בְּאֶת נ', דְּאִיהוּ שְׁלִימוֹ דָּאת זִי"ן, לְזַמְנִין אַתְּכַלִּילַת בְּרָזָא דָּאת ז', וְלְזַמְנִין אִיהוּ בְּלַחוּדָהָא. מַצְחָא דְּאִיהוּ דְּקִיק וְחַד, בְּלֹא עַגּוּלָא דָּא הוּא בַר נֶשׁ דְּלֹא מְתִישְׁבָא בְּדַעֲתִיָּה, חֲשִׁיב דְּאִיהוּ חֲפִיב, וְלֹא יַדַּע. אַתְּבַהִיל בְּרוּחִיָּה. חֲיִיד (ס"א נְשִׁיף) בְּלִישְׁנִיָּה כְּחוּיָא.

קְמִישְׁוֹן דְּמַצְחִיָּה רַבְרָב, וְלֹאוּ אִינוֹן בְּזוּנָא. בְּשַׁעֲתָא דְּמִלִּיל אַתְּעֲבִידוּ אִינוֹן קְמִישְׁוֹן בְּמַצְחִיָּה, וְלֹאוּ בְּזוּנָא. רְשִׁימִין אַחְרָנִין דִּי בְּמַצְחִיָּה פְּלַחוּ בְּזוּנָא. דָּא, בְּעֵי דְּלֹא לְאִזְהוּנָא לִיהּ, אֶלְא זְמָנָא זְעִירָא, וְלֹא זְמָנָא סְגִי. כַּל מַה דְּעֲבַד וְחֲשַׁב, אִיהוּ לְתוּעֵלְתִיָּה, וְלֹא חֲיִישׁ לְתוּעֵלְתָא דְּאַחְרָנִין. לֹאוּ אִיהוּ מְאָרִי דְּרְזִין כְּלָל. דָּא אִיהוּ, (משלי יא) הוֹלֵךְ רַכִּיל מְגַלֵּה סוּד, וְלֹא חֲשִׁיב מְלוּי כְּלָל. דָּא אִיהוּ בְּרָזָא דָּאת נ' דְּכַלִּילָא בְּאֶת ז', וְלֹא אַתְרֵי נְאֻמָּן רִיחַ בְּקִינָמָא.

קְמִישְׁוֹן דְּמַצְחִיָּה רַבְרָב, וְלֹאוּ אִינוֹן בְּזוּנָא. בְּשַׁעֲתָא דְּמִלִּיל אַתְּעֲבִידוּ אִינוֹן קְמִישְׁוֹן בְּמַצְחִיָּה, וְלֹאוּ בְּזוּנָא. רְשִׁימִין אַחְרָנִין דִּי בְּמַצְחִיָּה פְּלַחוּ בְּזוּנָא. דָּא, בְּעֵי דְּלֹא לְאִזְהוּנָא לִיהּ, אֶלְא זְמָנָא זְעִירָא, וְלֹא זְמָנָא סְגִי. כַּל מַה דְּעֲבַד וְחֲשַׁב, אִיהוּ לְתוּעֵלְתִיָּה, וְלֹא חֲיִישׁ לְתוּעֵלְתָא דְּאַחְרָנִין. לֹאוּ אִיהוּ מְאָרִי דְּרְזִין כְּלָל. דָּא אִיהוּ, (משלי יא) הוֹלֵךְ רַכִּיל מְגַלֵּה סוּד, וְלֹא חֲשִׁיב מְלוּי כְּלָל. דָּא אִיהוּ בְּרָזָא דָּאת נ' דְּכַלִּילָא בְּאֶת ז', וְלֹא אַתְרֵי נְאֻמָּן רִיחַ בְּקִינָמָא.

קְמִישְׁוֹן דְּמַצְחִיָּה רַבְרָב, וְלֹאוּ אִינוֹן בְּזוּנָא. בְּשַׁעֲתָא דְּמִלִּיל אַתְּעֲבִידוּ אִינוֹן קְמִישְׁוֹן בְּמַצְחִיָּה, וְלֹאוּ בְּזוּנָא. רְשִׁימִין אַחְרָנִין דִּי בְּמַצְחִיָּה פְּלַחוּ בְּזוּנָא. דָּא, בְּעֵי דְּלֹא לְאִזְהוּנָא לִיהּ, אֶלְא זְמָנָא זְעִירָא, וְלֹא זְמָנָא סְגִי. כַּל מַה דְּעֲבַד וְחֲשַׁב, אִיהוּ לְתוּעֵלְתִיָּה, וְלֹא חֲיִישׁ לְתוּעֵלְתָא דְּאַחְרָנִין. לֹאוּ אִיהוּ מְאָרִי דְּרְזִין כְּלָל. דָּא אִיהוּ, (משלי יא) הוֹלֵךְ רַכִּיל מְגַלֵּה סוּד, וְלֹא חֲשִׁיב מְלוּי כְּלָל. דָּא אִיהוּ בְּרָזָא דָּאת נ' דְּכַלִּילָא בְּאֶת ז', וְלֹא אַתְרֵי נְאֻמָּן רִיחַ בְּקִינָמָא.

מִצְחָא דְקִיק בְּעֵגוּלָא, דָּא אִיהוּ בַר נָשׁ חֲפִימָא, בְּמָה דְאֶסְתָּפֵל. לְזִמְנִין אֲתַבְּהִיל בְּרוּחִיה. רְחִימוּ
דִּילֵיה בְּחֻדְוָה. רְחֵמֵן אִיהוּ עַל כֹּלָא, אֶסְתָּפֵל בְּמַלְיִן סְגִיאִין. אִי יִשְׁתַּדֵּל בְּאוּרֵייתָא לְהַוֵּי חֲפִים
יְתִיר.

תְּלַת קְמִיטִין עֲלָאִין רַבְרַבִּין בְּמִצְחֵיה בְּשַׁעֲתָא דְאִיהוּ מְלִיל. תְּלַת קְמִיטִין קָרִיב לְעֵינָא חַד. וְתְלַת
קְמִיטִין עַל עֵינָא אַחְרָא. בְּכִי בְּשַׁעֲתָא דְאַרְגִּין. דָּא אִיהוּ טָב יְתִיר מִכְּפָה דְאַתְחִזִּי. אַרְמִי בְּתַר
בְּתַפּוּי כָּל מַלְיִן דְעֵלְמָא, בֵּין בְּעוֹבְדוֹי, בֵּין בְּמַלְיִן אַחְרָנִין, וְלֹא חֵיִשׁ. אַעֲלַח בְּאוּרֵייתָא. כָּל פֶּר נָשׁ